

GOETHE

KURNAZ

Tilki

24.
baskı

Çeviren: Zeyyat Selimoğlu
Resimleyen: Sedat Girgin

GAN
ÇOCUK

Reineke Fuchs, Johann Wolfgang von Goethe

© **Can Sanat Yayınları A.Ş.**, 1998

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

ISBN 978-975-510-601-4

1. Basım: 1998

24. Basım: 2000 adet, Temmuz 2023

Çeviren: Zeyyat Selimoğlu

Resimleyen: Sedat Girgin

Yayın Koordinatörü: İpek Şoran

Son Okuma: Seda Ateş

Kitap Tasarımı: Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak Tasarımı: Lom Creative (www.lom.com.tr)

Tasarım Uygulama: Yeşim Ercan Aydın

Can Sanat Yayınları Yapım ve Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.

Yayıncı Sertifika No: 43514

Maslak Mh. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza No: 9/25 Sanyer, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 Faks: 252 72 33

cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com

Baskı ve Cilt: Vizyon Basımevi Kâğıtçılık Matbaacılık
ve Yayıncılık San. Tic. Ltd. Şti.; Sertifika No: 52098

Adres: Beylikdüzü O.S.B. Mah. Orkide Cad.

No:1/Z Beylikdüzü - İstanbul

Kurnaz Tilki

GOETHE

Çeviren: Zeyyat Selimoğlu

Resimleyen: Sedat Girgin

GOETHE

1749'da Frankfurt'ta doğdu. Hukuk öğrenimi gördü. Ozan, düşünür, romancı, oyun yazarı ve doğa bilginiydi. Yani her şeydi. Devlet yönetiminin en üst düzeyinde görevler de aldı. Goethe kibirli bir insan değildi. Büyük dehası ona dünyada alçakgönüllülüğün en değerli şey olduğunu daha çok küçük yaşlarda öğretmişti. *Faust* ve *Genç Werther'in Acıları* gibi olağanüstü yapıtlar yazdı, Avrupa'nın önemli kentlerine yaptığı geziler sırasında tuttuğu notları, şiirleri ve romanlarını yayımladı ve insanlığa ölümsüz bir miras bıraktı. Goethe, 1832 yılında Weimar'da öldü.

İçindekiler

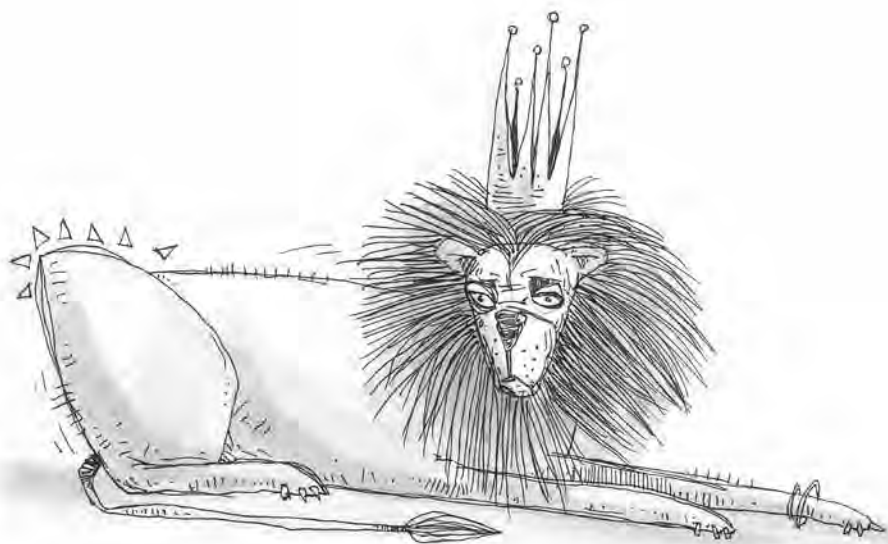
Aslan Kral Dert Dinliyor	7
Ayı'nın Başına Gelenler	17
Tilki, Saraya Geliyor	24
Tilki'ye Ölüm Cezası	32
Kurnaz Tilki'nin Gizli Hazinesi	40
Tilki'nin Yeni Tuzakları	46
Aslan Kral Ateş Püskürüyor	55
Tilki, Suçlarını Açıklıyor	62
Tilki, Kendini Savunuyor	68
Tilki'nin Uydurduğu Öyküler	81
Kurt, Tilki'yi Dövüğe Çağırıyor	94
Amansız Dövüşü Kim Kazanacak?	104

Aslan Kral Dert Dinliyor

Ormanların değişmez kralı Aslan, dört bir yana haber salmış, “Ülkemdeki bütün hayvanları çağırıyorum, gelinler, ne dertleri varsa anlatsınlar, dinleyeceğim!” diye buyurmuştu.

Ormanda bu çağırüyı duyan ne kadar hayvan varsa, vakit geçirmeden sökün edip gelmişlerdi. Kimler yoktu ki gelenler arasında. Gururundan yanına varılamaz ağalar, burnundan kıl aldırmayan beyler, daha kimler kimler; hepsi hepsi çıkıp gelmişti.

Yüce kralın buyruğuna kulak asmamak olmazdı. Aslan böyle buyurmuştu bir kere:

“Anlı şanlı toplantımda bütün hayvanlarım hazır bulunsun!”

Gelin görün ki, bu toplantıya katılmayan biri vardı yine de. Kim mi? Kim olacak canım, bizim Kurnaz Tilki elbette. İşlediği nice kabahatten ötürü Kurnaz Tilki bu çağrıya uymamış, toplantıya gelmemişti. Böyledir: Vicdanı kararmış kişiler, aydınlıktan korkarlar. Bizim Kurnaz Tilki de bu yüzden uzak duruyordu işte böylesi toplantılardan.

Herkes Tilki'den yakınıyordu. Yalnızca Posbıyıklı Köstebek tutuyordu Tilki'yi. Eh işte, ne de olsa Tilki, Köstebek'in amcaoğluydu.

İlk dert yanan Obur Kurt olmuştu:

“Efendimiz. Büyük Kralımız. Siz ki adaletin ve hakseverliğin yeryüzündeki simgesisiniz. Kurnaz Tilki'nin bana verdiği zararları görmezlikten gelemesiniz sanırım. Bana verdiği zararlar bir yana, o alçak, eşimi ve çocuklarımı da felakete sürükledi. Evet, eşimi aldattı, çocuklarımı yaraladı. Ah devletlim, gözleri kör olan üç yavrumun acısından evim barkım yıkıldı. O hain Tilki'nin kötülüklerini anlatmaya kalksam haftalar, aylar yetmez. Efendimiz, sizin hakseverliğinize sığınyor, Tilki'nin cezalandırılmasını diliyorum.”

Obur Kurt böyle dertli dertli konuşadursun, Havhav adındaki küçücük bir köpek öne çıktı, Kral'ın karşısına geçti, konuşmaya başladı. Meğer Kurnaz Tilki ona da etmediğini komamış. Nesi var, nesi yoksa almış. Kışta kıyamette köpekçiği yoksul bırakmış. Bir parçacık sucukla yetinmek zorunda kalan köpekçiğin o bir parçacık sucuğunu bile kapıp sıvışmaktan utanmamış.

Derken, Mırnav Kedi de öfkeyle ileri atılarak dertlerini sayıp döktü:

“Efendimiz, şu şeytan Tilki'nin verdiği zararlardan en çok yakınan, siz olmalıydınız. Yaşlısıyla genciyle, şu topluluk içinde yer almış olanlardan hiçbiri, sizden daha fazla korkmamalı hain Tilki'den. Havhav'ın anlatıkları, doğrusu pek de kulak asılacak gibi değil. İşin aslı başka da, ondan. Olayın üzerinden yıllar geçti efendim. Sözü edilen sucuk, özbeöz benim malımdı. Avlanmaya çıktığım bir günün gecesiydi, yolumun üstüne bir değirmen çıkmıştı. Değirmenci kadın, çok derin bir uykuya dalmıştı. Değirmende bulduğum bir sucuğa sessizce el koymuştum. Evet, açıkça söylüyorum bunu. Şimdi Havhav'ın, üzerinde hak iddia ettiği o sucuk aslında benim sucuğumdu efendim. Havhav onu benim çabama, benim uğraşıma borçludur.”

Ve aldı sözü Panter, bakalım ne dedi:

“Efendimize bütün bu yakınmalar, sızlanmalar boşuna. Görünen köy kılavuz istemez. Bu Tilki hırsızın da, katilin de tekidir. Yapmayacağı kötülük yoktur onun. En küçük bir çıkarı uğruna neleri neleri feda etmez. Tavşan Kardeş'e dün ne kötülük etti bilerseniz. İşte Tavşan Kardeş de burada. İsteyen sorabilir. Kimseleri incitmeyen zavallı Tavşan Kardeş, az kalsın güme gidecekti. Kurnaz Tilki, kendini çok dindar biri gibi gösterip dinsel konularda aydınlatmak için Tavşan'a yaklaşmış. Ben geldiğimde karşılıklı geçmişler dua ediyorlardı. Ama Tilki bu, hile yapmadan durabilir mi? Derken, duaları kestiler. Ben şaşkınlık içindeydim, iyice yaklaşmış, kulak kabartmış-

tım. Bir de ne göreyim, Kurnaz Tilki, Tavşan Kardeş'in yakasına yapışiverdi. Bereket versin ben karşılına çıkmış bulundum. Yoksa Tavşan'ın canına okunacağı kesin di. İşte kendisi de burada. İsteyen boynundaki yaraları bereleri görebilir. Şimdi soruyorum: Efendimizin barışseverliği, aldığı kararlar, bir hırsız tarafından ayaklar altına mı alınacak? Kralımız ve beylerimiz buna göz mü yumacaklar? Göz yumup da ses çıkarmayacak olurlarsa, haksever halkımızın ilenci, efendimizin ve çocuklarının üzerinde kalacaktır.”

Sıra geldi Kurt'a, bakalım o ne dedi:

“Ne yazık ki bu iş böyle kalacağı benzer. Yazık ki Kurnaz Tilki'nin kimseye iyilik yapmayacağı da ortadadır. Barışsever halkımız için tek çıkar yol, Tilki'nin ortadan kaldırılmasıdır. Yaptıkları yine hoşgörü ile karşılanır da bağışlanırsa, hepimizin başına çok şeyler gelecek demektir. Görürsünüz, çok sürmez yine ne işler açar başımıza.”

Kurnaz Tilki'nin amcaoğlu Köstebek, Tilki ne kadar kötü tanınmış da olsa, onu tutuyor, onun iyiliği için konuşuyordu:

“Ne denir, Kurt'un böyle konuşacağı besbelliydi. Düşmandan hayır dua bekleyecek değiliz ya. Amcamın oğlunu böyle uluorta harcamasına hiç şaşmadım. Ama Tilki şimdi burada olsaydı bütün bu konuşanları söylediklerine pişman ederdi. Burada hazır bulunan arkadaşlardan bazıları da bilirler. Bay Obur Kurt size söylüyorum, siz bir süre önce Tilki'yle bir anlaşmaya varmış, bir arada iki dost olarak yaşamak için sözleşmişsiniz. Yalan mı? Şimdi sırası geldi, anlatmak zorundayım.

“Geçen kış, amcamın oğlu Tilki, sizin yüzünüzden büyük tehlikeyle karşılaşmıştı. Bir gün, arabasına balık yüklemiş bir arabacı, tıkr tıkr yoluna gidiyordu. Siz balık kokusunu alınca, yerinizde duramaz olmuş, ne pahasına olursa olsun balıkları mideye indirmek istemiştiniz. Gelgelelim, sizde para nanaydı. Eh, cebiniz delik, balıklara nasıl konacaktınız öyleyse? Çareyi, Tilki’yi öne sürmekte buldunuz. Onu kandırdınız. Tilki’den yolun ortasına ölü gibi uzanmasını istediniz. Tilki’yi yolun ortasına uzanmış gören arabacı, bıçağını çektiği gibi üzerine atıldı. Bir de baktı ki, Tilki kıpırdamıyor bile, ölmüş gitmiş. Eh, arabacı ne yapsın, sevindi elbet. Armut piş, ağzıma düş. Kim sevinmez. Arabacı, Tilki’yi bacaklarından yakaladığı gibi arabasına atıverdi. Bütün bu tehlikeleri neden göze alıyordu Tilki? Neden olacak, Kurt ile yaptığı anlaşmaya bağlı kalabilmek için. Dediğim gibi, arabacı arabasını sürüyor, Tilki de arkadan balıkları bir bir yola fırlatıyordu. Arabayı sinsi sinsi izleyen Kurt da balıkları ha babam mideye indiriyordu. Eh, Tilki de hep arabada kalacak değildi ya. Bir fırsatını bulup arabadan atlayıverdi. Gelgelelim, Obur Kurt bütün balıkları bitirmişti. Hem de karnını öylesine doldurmuştu ki, ha kustu ha kusacaktı. Geriye kala kala balıkların kılçıkları kalmıştı. Dostuna o kılçıkları sunduğunu söylemekle yetiniyorum. Gelelim ikinci öykümüze. Onu da olduğu gibi anlatayım size.

“Bir köylünün evinde, çengelde yeni kesilmiş bir koyun asılıydı. Tilki’nin bundan haberi vardı. Vefalı bir dost olduğu için koşup Kurt’a haber verdi. Vakit geçirmeden yola koyuldular. Pencereden tek başına içeri giren Tilki,

çengelde asılı koyunu kucakladığı gibi aşağıda bekleyen Kurt'a fırlattı. Şanssızlığına bakın ki, Tilki'nin eve girdiğini sezinleyen köpekler pek uzakta değildi. Hep birlikte Tilki'nin üzerine çullandılar. Bizim amcaoglunun canına okudular. Yara bere içinde yakayı güçlkle kurtaran Tilki, telaşla Kurt'a koştı, çektiği acıları ona bir bir anlattı. Sonra da payını istedi. 'Ben de sana yağlı bir parça ayırmıştım,' diyen Kurt, ayırmış olduğu parçayı Tilki'ye getirdi. Bir parça ki, düşman başına. Yağlı parça diye övdüğü şey, kasabın eğri çengeliydi. Duyduğu öfkeden dili tutulan Tilki'nin neler düşündüğünü varın siz düşünün. Devletli efendimiz, daha böyle yüzlerce olay var ki, hepsinde de Kurt, Tilki'ye karşı suçlu durumdadır. Hepsini bir bir anlatmaya dilim varmıyor. Dilerseniz Tilki gelsin kendisi anlatsın bunları. O kendini herkesten daha iyi savunur."

Posbıyıklı Köstebek, sözünü yeni bitirmişti ki, herkesin şaşkın bakışları arasında Çil Horoz göründü. Allı pullu Çil Horoz. Ardında da tayfaları. Bir sedyenin içinde, başı boynundan kopmuş bir tavuk getirmişti Çil Horoz'un tayfaları. Sedyede kanlar içinde ölü yatan, en çok yumurta veren ünlü bir tavuktu.

Çil Horoz, gururla Kral'a yaklaştı. Bakalım neler dedi:

"Efendimiz. Eşi görülmemiş, onarılamaz bir zarardan yakınmak için geldik. Kış geçip de bahar bütün çiçekleriyle yüzümüze gülünce, çoluk çocuğumla güzel günler yaşayacağımıza inanmıştık. On oğlumla on dört kızım yaşama sevinci içindeydiler. Eşim Tavuk, bütün çocuklarımızı bir yaz içinde büyütüp yetiştirmişti. Yüksek duvarların koruduğu bir çiftlikte güvenlik içinde yaşıyorduk. Çiftliğin bekçileri

olan altı büyük köpek, çocuklarımı seviyor, onlara göz kulak oluyordu. Ne var ki, bizim böyle mutlu yaşamımız, Tilki'nin kıskançlığını körüklüyormuş. Geceleri hep duvar dibinden sürünerek ilerler, büyük kapıdan bizlere kulak kabartmış. Uzun sürmedi, köpekler durumu anladılar. Bir keresinde de kaçamayan Tilki yakayı ele verdi. Köpekler onu bir güzel patakladılar. Tilki paçayı güçlkle kurtarıncaya, bizi bir süre rahat bıraktı. Aradan çok geçmedi. Tilki, bir gün keşiş kılığında çıkageldi. Elinde mühürlü bir zarf vardı. Mührü görür görmez tanıdım. Sizin mührünüzdü efendimiz. Mektubunuzda tüm hayvanlarla kuşların barış içinde yaşayacağını buyuruyordunuz. Yaptıklarına pişman olduğunu söyleyen Tilki, artık kendisinden korkmamıza gerek kalmadığını, bundan böyle çiğ et bile yemeyeceğini söyledi. Sevindik. Çoluk çocuk rahatça duvarların ötesine çıktık. Özgürdük artık. Ama bu sevincimiz uzun sürmedi. Meğerse Tilki çalılıkların arasında pusu kurmuş, bizi bekliyormuş. Saklandığı yerden fırladığı gibi, oğullarımdan en güzelini kaptı, savuşup gitti. Artık ne avcı para ediyordu ne de köpekler. O hain Tilki gece gündüz ardımızdaydı. Bütün çocuklarımızı birer birer koparıp aldı elimizden. Yirmi çocuğumdan kala kala beş tanesi kaldı elimde. Uğradığımız bu acıya derman olun efendimiz. Tilki dün de kızımı öldürmüş. Köpekler ancak kızımın cesedini kurtarmışlar o hainin elinden. İşte bakın burada yatan kızımdır. Hep o Tilki'nin işi. Vay başıma gelenler.”

Ve sözü aldı Aslan Kral, bakalım neler dedi:

“Bir yıl daha yaşasam yeter. Tilki olacak o şeytani yaptıklarına pişman edeceğim. Hepiniz parmak ısıracak-

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

GOETHE KURNAZ TILKI

İyilik, kötülük, haksızlık, adaletsizlik, yalancılık, dürüstlük... Ormanın en güçlüsü Aslan Kral, bir gün orman halkının dertlerini dinleyeceğini duyurur. Orman sakinlerinin hepsi bu çağrıya uyar; herkesi canından bezdiren Kurnaz Tilki hariç! Sonunda toplantıya katılmak zorunda kalsa da oyunları ve dalkavukluğu sayesinde her seferinde Aslan Kral'ı aldatmayı başarır Tilki. Ama her yalanın bir sonu vardır, gerçek er ya da ortaya çıkacaktır!

Eserleriyle insanlığa ölümsüz bir miras bırakan Alman yazar Goethe'nin iki yüzyıl önce kaleme aldığı **Kurnaz Tilki**, ormanın kurallarından ve hayvanların hikâyelerinden yola çıkarak devleti yönetenlerin iç yüzünü masalsı bir üslupla anlatıyor.

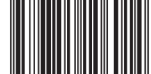
roman

YAŞ	9	10	11	+
-----	---	----	----	---

cancocuk.com

ISBN: 978-975-510-103-4

9 789755 106014